

ПРЕЗИДІЯ
ПОСТАНОВА

20.04.2021

м. Київ

№ П–34–19

┌
└
**Про схвалення Заяви Президії
Федерації профспілок України щодо
зареєстрованих у Верховній Раді України
законодавчих ініціатив влади, спрямованих
на «дерегуляцію» трудових відносин**

Усупереч вимогам Рекомендації МОП № 189 щодо обов'язку при перегляді норм трудового законодавства проводити консультації з представниками найбільш репрезентативних організацій роботодавців та працівників, Урядом і провладною більшістю у Верховній Раді України зареєстровано проєкти законів України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення регулювання трудових відносин у сфері малого і середнього підприємництва та зменшення адміністративного навантаження на підприємницьку діяльність» (реєстр. № 5371 від 13.04.2021) та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо дерегуляції трудових відносин» (реєстр. № 5388 від 16.04.2021).

Зазначені законопроєкти, маючи на меті так звану «дерегуляцію», або «спрощення» регулювання трудових відносин, усупереч Конституції України (статті 22, 36, 43) та міжнародним актам, ратифікованим Україною, порушують фундаментальні права людини: трудові права та право на об'єднання у профспілки. Їхні положення звужують трудові права та гарантії працівників, визначені трудовим законодавством, та позбавляють працівників середнього та малого підприємництва індивідуального та колективного захисту від свавілля роботодавця, створюють передумови для впровадження рабської праці й усунення профспілок від представництва та захисту трудових прав працівників.

Враховуючи вищезазначене, Президія Федерації професійних спілок України

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Схвалити текст Заяви Президії Федерації професійних спілок України щодо зареєстрованих у Верховній Раді України законодавчих ініціатив влади, спрямованих на «дерегуляцію» трудових відносин (далі – Заява) (додається).
2. Доручити Прес-центру ФПУ розмістити Заяву на Офіційному веб-порталі ФПУ, газеті «Профспілкові вісті» та інших ЗМІ.

3. Керівництву ФПУ:

3.1. Направити Заяву на адресу Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, СПО сторони роботодавців, Уповноваженій Верховної Ради України з прав людини, національному координатору МОП в Україні, керівникам парламентських фракцій та груп, представникам ФПУ у Верховній Раді України.

3.2. Звернутися до Міжнародної організації праці, Міжнародної конфедерації профспілок та глобальних профспілок стосовно порушення та ігнорування законопроектів № 5371 і № 5388 ратифікованих конвенцій МОП.

3.3. Поінформувати на найближчому засіданні СПО об'єднань профспілок про позицію ФПУ щодо законопроектів № 5371 і № 5388 з метою формування спільної позиції національних репрезентативних профспілкових об'єднань і розробки плану спільних дій.

4. Членським організаціям ФПУ довести текст Заяви до профспілкового активу та членів профспілкових організацій.

5. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на Голову ФПУ Осового Г.В.

Голова ФПУ

Г.В. Осовий

Погоджено: Шубін О.О. –

Тубелець І.О. –

Лях Д.О. –

Музалевська С.В. –

ЗАЯВА
Президії Федерації професійних спілок України щодо
зареєстрованих у Верховній Раді України законодавчих ініціатив
влади, спрямованих на «дерегуляцію» трудових відносин

Федерація професійних спілок України висловлює глибоке обурення з приводу реєстрації у Верховній Раді України чергових законопроектів, спрямованих на демонтаж в Україні гарантованої Конституцією України, міжнародним та європейським правом, згода на обов'язковість якого була надана вищим законодавчим органом держави, системи захисту найманих працівників від свавілля роботодавців у трудових відносинах.

Так, 13.04.2021 групою народних депутатів України від провладної монобільшості було зареєстровано законопроект № 5371 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення регулювання трудових відносин у сфері малого і середнього підприємництва та зменшення адміністративного навантаження на підприємницьку діяльність». Кількома днями пізніше, 16.04.2021, на закритому від представників соціальних партнерів та громадськості позачерговому засіданні Уряду схвалено розроблений Мінекономіки законопроект № 5388 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції трудових відносин».

Законопроектом № 5371 передбачається фактичний розподіл найманих працівників на декілька категорій щодо рівня захищеності їх прав трудовим законодавством. Для працівників підприємств, що відносяться до юридичних осіб публічного права (створених рішеннями органів влади або місцевого самоврядування), а також працівників великих приватних компаній з чисельністю понад 250 осіб передбачається зберегти чинний режим захисту трудових прав, визначений, зокрема, Кодексом законів про працю України та відповідними спеціальними законами і підзаконними актами. Для найманих осіб приватних компаній малого і середнього бізнесу, а також із заробітною платнею вище восьми мінімальних зарплат, пропонується встановити так званий договірний режим регулювання трудових відносин. Згідно з нововведенням роботодавцеві і працівникові пропонується «на власний розсуд за взаємною згодою врегулювати свої відносини в частині виникнення і припинення трудових відносин, системи оплати праці, норм праці, розміру заробітної плати з урахуванням встановленого законом граничного мінімального розміру, надбавок, доплат, премій, винагород та інших заохочувальних, компенсаційних і гарантійних виплат, норм робочого часу та відпочинку з додержанням норм загальної тривалості робочого тижня, тривалості щотижневого відпочинку та інших прав і гарантій». Положення трудового договору, що не виконуватимуть визначених законодавством гарантій, визнаватимуться чинними та такими, що не погіршують становище працівника. Окрім того, проектом дозволяється звільнення працівника з ініціативи роботодавця без пояснення причин за умови виплати компенсації у розмірі трьох мінімальних заробітних плат.

Законопроектом № 5388 пропонується дозволити встановлювати в індивідуальному трудовому договорі додаткові, не передбачені законодавством, права, обов'язки працівника, причини для його звільнення. Пропонується запровадити можливість індивідуального визначення для працівників трудового розпорядку, режиму роботи, відпусток, залучення до надурочних робіт. Документ запроваджує новітню систему матеріальної відповідальності працівників майже у всіх випадках виходу з ладу обладнання, устаткування, комплектуючих. На додачу, пропонується мінімізувати можливості захисту прав працівників профспілками, позбавивши їх права погодження звільнень працівників за ініціативою роботодавця, а також мінімізувавши рівень впливу профспілки на визначення умов праці підприємцями.

Разом вищезазначені законодавчі ініціативи, запропоновані представниками влади, де-факто створюють можливості для експлуатації найманих працівників в Україні та повного і безконтрольного диктату роботодавця, який апріорі має більше можливостей та впливу у трудових відносинах. Вважаємо, що їх реалізація може призвести до масових порушень гарантованих Конституцією та міжнародним законодавством прав найманих працівників, зокрема їх права на об'єднання та колективний захист, а також подальшого виїзду українців на роботу за кордон та погіршення соціально-економічного становища в державі.

Федерація професійних спілок України рішуче засуджує подібні ініціативи та доклататиме максимальних зусиль задля консолідації своїх членів, прогресивних вітчизняних та міжнародних інституцій, професійних спілок і громадських об'єднань, з метою протидії спробам подальшого просування вищезазначених законопроектів усіма законними засобами, в тому числі із застосуванням колективних дій.

Закликаємо представників органів влади і роботодавців відмовитись від підтримки законопроектів № 5371 і № 5388 у запропонованій редакції, сісти за стіл переговорів та спільними зусиллями, із залученням сторін соціального діалогу, науково-експертного середовища, громадянського суспільства завершити розпочату роботу з підготовки збалансованого проєкту нової редакції Трудового кодексу України, що враховуватиме кращий світовий досвід, міжнародні та європейські стандарти і норми у сфері трудових прав, а також новітні глобальні та вітчизняні тенденції і виклики соціального й економічного розвитку.